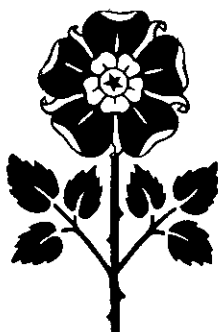

NGA MAHI A TE
HUI O TE HAHI
MAORI O TE TAKI-
WA O HERETAUNGA
I TE PIHOPATANGA
O WAIAPU I TU KI
OMAHU I TE RA 27 O
APERIRA, 1903. ♪ ♪ ♪ ♪

❀ TURANGA: NA TE
WIREMU HAPATAITA
KI TE PEREHI KI TE
RAUKAHIKATEA, 1903.

NGA TANGATA O TENEI HUI.

UPOKO: TE PIHOPA O WAIAPU.

MINITA:

TE WIREMU, ATIRIKONA.

REV. TAMIHANA HUATA	...	Wairoa.
" TE WIREMU AATA	...	Heretaunga.
" NIRAI RUNGA	...	Moteo.
" HOETA TE HATA	...	Taupo.
" AHIPENE RANGI	...	Nukataurua.
" HEMI HUATA	...	Mohaka.
" KATENE PUKERUA	...	Waipatu.

MANGAI REIMANA:

KERE WAIHAPE	...	Nukataurua.
REWI TAMIHANA	...	Wairoa.
IHAKARA TE RONGO	...	Wairoa.
TE TEIRA MAIHI	...	Mohaka.
PERA ANARU	}	Moteo.
UTIKU PAETAKA		
PINEAMINE HAUWAHO		
RAIHANIA KAHUI		
HENARE TOMOANA		
PENI TE UAMAIRANGI	}	Waipatu.
TUTAWAKE RAMEKA		
MANAHI PUKERUA		
TARANAKI TE UAMAIRANGI		
RUPUHA TE HIANGA		
IHAKA RAUTAHU	}	Taupo.
PARAIRE TOMOANA		
TE TUPE PATEHAU		

HE TUHITUHINGA

NO NGA MAHI A TE HUI O TE HAHĪ MAORĪ O TE TAKIWA O HERETAUNGA, I TE PIHOPATANGA O WAIAPU, I WHAKAMINEA KI OMAHU I TE 27 O NGA RA O APERIRA, I TE TAU 1903.

NO te 26 o nga ra o Aperira, 1903, i huihui ai nga tangata o te Hui me te tangata whenua ki roto ki te Wharekarakia, e rua tekau ma rima i tango i te Hapa a Te Ariki, i puta hoki te kohikohi mo te perehi i nga mahi a te Hui £2 4s od.

I te 27 o nga ra, i te 10 o nga haora ka whakamine nga tangata o te Hui ki Kahukuranui, ka karangarangatia nga ingoa me te whakao ake enei:—

Minita : Te Wiremu Atirikona, Tamihana Huata, Hoeta te Hata, Ahipene Rangi, Hemi Huata, Nirai Runga, Katene Pukerua.

Mangai Reimana : Kere Waihape, Rewi Tamihana, Ihakara te Rongo, Te Teira Maihi, Pera Anaru, Utiku Paetaka, Raihania Kahui, Henare Tomoana, Manahi Pukerua, Peni te Uamairangi, Rupuha te Hianga, Ihaka Rautahi, Te Tupe Patehau.

Muri iho ka kiia e te Pihopa kua tu te Hui, ka timataia hoki te mahi ki te inoi. Ka mutu te inoi ka whai-korero te Pihopa ki te Hui.

TE WHAI-KORERO A TE PIHOPA.

E hoa ma, e nga minita, e nga mangai o te iwi!

HE mea whakarite na Paora te Hahi a Te Karaiti ki te tinana o te tangata, he maha nei ona wahi, me te whai mahi ano tenei wahi, tenei wahi; kotahi tonu ano ia tinana, kotahi hoki te kai tohutohu o te mahi ma te katoa, ko te tangata nona te tinana; kahore hoki he wehewehe o te tinana, engari

he whai tonu ta tenei wahi, ta tenei wahi, i te pai mo te tinana katoa, kia pai ai te tupu, kia whai kaha ai hoki e ata oti ai nga mahi katoa. E kiia ana e ia ko tatou katoa he tinana kotahi i roto i a Te Karaiti, he wahi hoki nona tenei me tenei. Te Wairua hei whakahaere i tenei tinana, kotahi tonu, ara ko to Te Karaiti Wairua. Ko ia hei tohutohu, hei whakakaha, kia mahia ai e tatou katoa ko ta Te Karaiti ipai ai. Ka kitea i konei te mahi ma te Hui o te Hahi Maori, ara he tiro tiro i nga mea e ngoikore ana, e he ana, i tenei wahi o to Te Karaiti tinana, he whakaohoho hoki i nga tangata katoa kua uru nei ki taua tinana kia kakama te mahi i ta Te Karaiti mahi, kia nui haere ai te pai o te Hahi katoa.

Tetahi mea i kitea ai te ahua ngoikore o tenei wahi o te Hahi, ko te kore tangata mo te Whakau. Kua whakawhiwhia mai e Te Karaiti nga mea katoa e pakari ai te ahua o te tangata, me tana ki ano ma te u ki roto ki a ia ka ata oti ai nga mahi. Ko te ngakau whakaponono te mea e u ai ki roto ki a ia, me te mea he kikokiko nona, he wheua nona. Tetahi mea i whakaritea e Te Karaiti hei whakaoho i te ngakau whakaponono e u ai ki roto ki a ia, ko te Hapa a te Ariki. Te huarahi hoki mo te tangata e pa ai ki tenei, ko te Whakau. Me ata whakaako nga tamariki ki nga mea e tika ana kia mohi tia, kia whakaponohia e te tangata e ora ai te wairua, katahi ka tika te whakau. Te kore tangata e rite ana mo te whakau, he tohu no te ngoikore, he tohu no te mate. Mehemea e ora ana, e kaha ana te whakaponono o nga matua kua whai whakaaro mo nga tamariki kia ata whakaakona ki nga mea e ora ai te wairua. Kua ruarua inaianei te hunga e tango ana i te Hapa a te Ariki; kua kore hoki te tokomaha o nga tangata o te Hahi e hiahia mai. Ki te kore hoki nga tamariki e ata whakatupuria ake hei whakakapi mo nga mea kua ngaro atu, e kore e roa kua weko te mura o te Rongo-pai i roto i te iwi Maori.

Tetahi tohu o te ngakau nui ki nga mahi o te whakapono, ko te hopohopo ina uru ki te karakia ki te Atua. He mea tika rawa te huihui ki tenei mahi kia ngahau ai. Nga tino mea e huihui ai, ko te whakawhetai ki te Atua mo nga mea pai kua homai e ia, ko te whakarongo ki tana Kupu tapu, ko te inoi hoki i nga mea e matea ana e te tinana, e te wairua. Kei konei ano etahi tohu o te ngoikore, ina hoki he tokomaha te hunga kahore nei e tae ki te karakia: ko etahi o te hunga e tae ana, kahore e kakama te haere wawe ki te whare-karakia, engari kia taea a waenganui o te karakia, katahi ano ka haere: te taenga hoki ki roto, ka noho noa iho, e kore e tu ki runga i nga wa e tika ai te tu, e kore e tuturi i nga wa e tika ai te tuturi: kahore hoki e mau ki te pukapuka kia ahei ai te korero i nga wahi e tika ana hei korerotanga mana. Ehara tenei i te tu karakia e manakohia e te Atua, ko te tinana kau ra hoki e uru ana ki te karakia, ko te wairua, kei etahi wahi ke noa atu e kopikopiko ana.

Kia mau tonu to tatou mahara ki te tu o te mahi a Te Karaiti e kiia nei ko te tauira tera mo tatou. Kihai ia i haere mai kia mahia he mea mana, engari kia mahi ko ia, kia tuku hoki ia i a ia hei oranga mo te tokomaha o te tangata. Tana ki mo te tangata e mea ana ki te whai i muri i a ia, kia whakakahore i a ia ano, kia amo i te ripeka ka aru ai i a ia. Te tikanga o taua ki ana, ko tatou kia kaua e whai i ta tatou ake i pai ai, engari kia whakaputa i te uaua ki te mahi i ana mahi, kia mahara hoki ki a tatou, he hoia nana, he pononga nana; e kore hoki tena e taea ki te kore e riro mai tona Wairua i a tatou. Ko taua Wairua hei whakawhirinakitanga mo tatou i a tatou e huihui nei, kia rite ai ki tana e pai ai a tatou mahi katoa.

NGA MOTINI.

I whakaritea a Te Wiremu Aata raua ko Te Katene Pukerua hei kai tuhituhi i nga mahi a te Hui.

1. Na Rev. Hemi Huata, raua ko Rev. Ahipene Rangi:—

E whakamihi ana tenei Hui, ki te whai-korero a te Tumuaki, he motini hoki tenei kia perehitea i roto i nga mahi a te Hui.

Whakaaetia ana.

2. Na Rev. Hemi Huata, raua ko Rev. A. Rangi:—

He kupu tenei ki te Tumuaki o te Hui, me kore e taea e ia te whakarite ki ona koa Pihopa, kia tu he Hui Topu mo nga Minita maori anake o nga Pihopatanga o Nui Tireni.

Whakaaetia ana.

3. Na Te Teira Maihe, raua ko Rev. H. P. Huata:—

Kia nekehia te Hui o te Hahi maori ki Mohaka a tenei tau e haere ake nei.

Whakaaetia ana.

4. Na Rev. K. Pukerua, raua ko Rev. H. Huata:—

He whakaputa tenei i te pouri o tenei Hui ki a Timoti Kiriwi, minita o te Pihopatanga o Akarana kua mate, me te inoi ki te Atua kia whakaharitia, kia manaakitia tona pouaru, me ona tamariki, i roto i nga wa o te pouri.

Whakaaetia ana.

5. Na Rev. K. Pukerua, raua ko Rev. H. Huata:—

Ko te whakaaro o tenei Hui kia puta te kaha o nga kaumatua, me nga tai-tamariki ki te whakatutuki i nga kupu o tona iriiringa, ara ki te whakau.

Whakaaetia ana.

6. He patai na Rev. H. Te Hata ki Te Tumuaki :—

He mea tika ranei kia tuku ripoata te minita, ki te Tiamana o te Kaunihera kia tukua atu, ki tana rehita nga marena me nga nehunga tupapaku me nga whanautanga tamariki?

Te utu a te Pihopa :—

Kaore he he o te tuku atu i ena mea ki te Tiamana o te Kaunihera, otira kahore he ture mo taua mahi e eke ana ki runga ki te Minita, kei te minita ano te Tikanga.

7. He patai na Rev. K. Pukerua ki te Tumuaki :—

Me pewhea te tanumanga o nga pakeke, me nga tamariki i mate iriiri-kore?

Te utu a te Pihopa :—

Tena ano tetahi tikanga mo te karakia mo nga nehunga penei.

8. Na Ihakara Te Rongo, raua ko Rev. T. Huata :—

Kia whakautia e tenei Hui te kupu, kia whakaarohia e te Pariha te kai-karakia ki tetahi paku oranga mona.

Whakaaetia ana.

9. Na Rev. Hemi Huata raua ko Rev. A Rangi :—

He whakamahara tenei i nga tangata o te Hahi kia tupato ki nga mahi whakaware a te hoa-riri, e tangotango nei i nga kupu o te Karaipiture hei kukume ke i te tangata i runga i te whakapono ki a Te Karaiti.

Whakaaetia ana.

10. Na Rev. Katene Pukerua, raua ko Rev. Te Wiremu Aata :—

Kia mahara nga tangata o te Hahi ki te motini i whakaaetia e te Hui Topu mo nga moni e kohikohia ana mo nga mahi a te Hahi kia tere te whakatutuki ki nga kai-tiaki i whakaritea e taua motini.

Whakaaetia ana.

11. Na Rev. H. Huata raua ko Rev. A. Rangi:—

He whakamoemiti na tenei Hui ki nga tangata o tenei marae, mo te ratou kaha ki te manaaki i tenei Hui.

Whakaaetia ana.

I whakamutua te mahi e te Pihopa ki te manaakitanga.

I panuitia, i whakaaetia, 27 Aperira, 1903.

W. L. WAIAPU, Upoko.

